



Све би било много лакше када би власт Александра Вучића била једини непријатељ медијских слобода у Србији. Нажалост, један од главних разлога зашто је ситуација данас толико лоша и зашто ће, бојим се, наредних месеци и година постајати све гора јесте јасна подршка недемократском односу према медијима у свим важним западним коридорима моћи.

Није реч само о томе да ЕУ и САД медијске слободе уопште не занимају. Ствари стоје много горе. Челници Уније и кључних земаља чланица верују да гушење медијских слобода у Србији представља сасвим прихватљиву, малу цену коју треба платити да би се у догледној будућности остварили кључни западни циљеви у региону или да би се направио значајнији помак према њима.

Оно што се у Бриселу одавно захтева и очекује од сваке власти у Србији није могуће обавити без „медијског мрака“, битно ограничених политичких слобода и суштински недемократског поретка. Зато овде, између осталог, више нема бројних западних посматрача на изборима и зато се кључне западне земаље утркују у подршци властима у Београду.

Брисел, Вашингтон и Берлин данас знају да само јак лидер са чврстом руком, и још чвршћом националистичком прошлoшћу и кредибилитетом, можда може да спроведе у дело закључак да је неопходно утабати пут ка неким болним компромисима. У суштини, моћници из све три релевантне западне метрополе деле закључак до кога је 2012. године дошла Весна Пешић када је у врху нове власти назрела српског Дегола. Само, за разлику од госпође Пешић, они немају никаквих илузија која и каква цена мора бити плаћена да би то поређење овде постало оправдано.

Зашто ово не виде бројни „независни“ новинари и челници такозваних невладиних

Пише: Зоран Ћирјаковић
петак, 20 октобар 2017 13:31

организација? Зашто се и даље упорно жале Бриселу, који јавно аплаудира људима који гуше медијске и политичке слободе?



Истини за вољу, има ту и оних који су прогледали. Светлана Лукић, уредница „Пешчаника“, која не крије да „сви ми, и ‘Пешчаник’, КРИК, ЦИНС, живимо искључиво од пореских обвезника, норвешких, холандских“, истиче да је свесна да их нико на Западу неће чути – „Ни ЕУ, ни Брисел“. Али, она и даље не види да су Брисел и ЕУ непријатељи медијских слобода, кључни део нашег проблема, већ их посматра као незаинтересоване посматраче.

Има нечег скоро допадљивог у веровању уреднице најзатворенијег српског медија да се проблем може решити уједињавањем пробриселских медијских ратника „на три месеца“: „Овако смо распарцелисани, новац је распарцелисан. Замислите да имате један фантастичан портал, а када бисмо све наше снаге удружили био би то одличан портал, имали бисмо макар једну одличну телевизију [Шабац]... Ако смо део озбиљног удружења, које ради сваког дана заједно, осећаћемо се много моћније, а то ће осетити и грађани и бити спремни да нас подрже“.

Многи овдашњи посматрачи, пак, верују да се одвојеност „грађанских снага“ од ружне бриселске реалности може једноставно објаснити „плаћеништвом“ – поменути новцем

Пише: Зоран Ћирјаковић
петак, 20 октобар 2017 13:31

норвешких, холандских и других западних пореских обвезника. Али, иако је реч о медијима и новинарским удружењима у чијим називима реч независни треба читати као другачије зависни, верујем да већина бриселских заветника има чисте мотиве и да не продаје своју новинарску веру за вечеру. Некада је, једноставно, тешко спалити сопствене илузије.

Није лако људима који верују не само да свако зло и патологија станују у Србији већ и да је извор свих проблема у нечему што је ексклузивно наше, наводно неевропско и нецивилизовано, да се суоче са чињеницом да смо у мало чему јединствени. Епицентар бројних овдашњих недаћа није у „Србистану“, „глупом народу“ и православном „клерофашизму“.

Свака одвојеност од реалности, била она бриселска или српска, рађа бројне фрустрације, које човека умеју да одведу на различите странпутице, укључујући озверивање сопственог народа и различите облике дехуманизације. Славиша Лекић, председник НУНС-а и један од доајена таласа новог примитивизма у пробриселском новинарству у Србији, на „Твитеру“ се оглашава под мотом: „Природно је и логично бити против режима Александра Вучића и магараца који га окружују. То је цивилизацијска дужност. Морални, а не идеолошки чин.“



Али, Лекићеви бриселски хероји и хероине не деле његов стајски закључак. Не само да челници ЕУ и држава чланица не називају врх власти „магарцима“ већ нам из дана у дан јасно сугеришу да је, у суштини, овде подршка режиму „морални чин“ и „цивилизацијска дужност“ сваког грађанина. Ако већ морамо да говоримо о „магарцима“ у Србији онда се бојим да смо то најпре ми – новинари који или нисмо разумели или и даље игноришемо ову поруку.

Свако ко има било какве сумње о односу ЕУ према моралности и демократичности Вучићеве власти довољно је да прочита твит европског комесара Јоханеса Хана, који су

Пише: Зоран Ћирјаковић
петак, 20 октобар 2017 13:31

пренели бројни медији у Србији. Он је после прве званичне посете Ане Брнабић Бриселу преко „Твитера“ поручио да је „јак охрабрен напретком Србије и оданосту премијерке реформама у кључним областима као што су владавина закона и фундаментална права“.

Да не буде забуне, документи ЕУ јасно кажу да у „фундаментална права“ спадају „слобода изражавања и медији“. Али, скоро истог дана када је стигла Ханова твитер похвала властима, председник Европске федерације новинара Могенс Блихер Бјерегард је изјавио да је комесару за суседску политику и проширење Европске уније више пута скренуо пажњу на константне притиске власти на медије.

Нажалост, у Бриселу се изгледа не рачуна српска реалност коју је немогуће невидети већ само фикција коју производе челници ЕУ. Уверљивост њихових неситина у данашњем, хомонационалистичком свету, где се ЛГБТ права и „видљивост“ узимају као релевантно мерило свих права и слобода, доприносе београдски Прајд и родно ненормативна премијерка, која је са нескривеним одушевљењем дочекана у седишту Уније.

"Врло сам задовољан што је прва званична посета премијерке Брнабић управо ова Бриселу што показује значај и посвећеност коју она придаје односу са ЕУ. Велики посао је урађен што ће се ускоро исплатити отварањем нових поглавља", изјавио је Хан после сусрета у Бриселу и похвалио „кључну улогу Србије у региону када је реч о стабилности“.



Европска комисија у својој „Комуникацији“ о напретку земаља кандидата за чланство упућеној другим органима ЕУ тврди да је „континуирана оданост принципу 'фундаментално прво' дала резултате на терену и да се реформски процеси крећу напред, мада различитим брзинама“. Преведено на српски то значи да би „фундаментална права“ требало да буди најважнија и да је њихово поштовање прва ствар коју земље кандидати треба да испуне на путу ка чланству.

Али, мало ниже у тексту, у делу о Србији у истој „Комуникацији“, Комисија истиче да програм нове владе „укључује приступање Србије ЕУ као приоритетни циљ“. Наведено је и да је „водећа улога Србије у региону инструментална за побољшање регионалних веза и очување стабилности“. Поменут је само један домаћи задатак: „Србија треба да продуби своје ангажовање у дијалогу са Косовом, укључујући примену свих споразума“. Медији и „фундаментална“ медијска права и слободе се ни не помињу.

У једном другом документу ЕУ говори се о стању медија у Србији. Ту се могу прочитати бројне орвеловске формулације, које много више прикривају него што илуструју степен медијске неслободе: „Медијско окружење је често непријатељско према критици.“; „Конзистентнији напори су потребни како би се обезбедила пуна имплементација медијских закона.“; „Легислативни пакет у медијском сектору и даље треба да буде у потпуности примењен.“; „Број забележених случајева претњи, заплашивања и насиља над новинарима остао је извор забринутости.“...

Ове тврдње су наведене у документу који је овдашњој јавности крајем 2016. представљен као „Годишњи извештај“ у коме се анализира напредак Србије ка могућем чланству у ЕУ. Али, то није „Извештај“ већ рогобатно писани и још рогобатније насловљени „Радни документ особља комисије“. Коначна верзија је објављена 9. новембра прошле године као пратећи документ цитиране „Комуникације Комисије Европском парламенту, Савету и Друштвеном комитету и Комитету региона“ насловљене „2016 комуникација о Политици проширивања ЕУ“.

Нисам сигуран да су овај „Извештај“ прочитали ни дугогодишњи клијенти Европске уније у такозваним невладиним организацијама и сестринским удружењима „независних“ новинара. Али, сви смо ми понекад мазохисти, а и једна прека „професорка“ бриселске етике, политике и новинарства ме укорила што се нисам спремио за час „европеизације“, па сам накнадно одвојио време за обавезну лектуру.

Пише: Зоран Ћирјаковић
петак, 20 октобар 2017 13:31

Иако нуди неке важне увиде у механизме неоколонијалног мешања, углавном сам губио време читајући овај „Извештај“. Фокусиран је на законе и десетак флагрантних случајева. Не наводе се неки од кључних извора проблема који нису везани за законе, на пример свест, чак и западних власника српских медија и оглашивача да их власт, која је добила карт бланш ЕУ у свим сферама које се не тичу „стабилности“, може сурово финансијски казнити за оданост критичком новинарству односно подршку истом.

Али, чак и ако поверујемо да цитирани „Извештај“ представљао озбиљан документ, појавио се проблем у виду чињенице да се „Твитер“ вирус Донада Трампа пренео и на Европску унију. Као и у САД, није тешко препознати шта је права порука Брисела – неколико реченица у „радном документу особља“ или твит моћног комесара, проконзула целог Западног Балкана.

Двоструки стандарди и хипокризија су одувек биле кључне одлике политике великих сила. Само сада, у времену када инсистирају на етичким принципима и говоре о „фундаменталним правима“, „највишим“ стандардима и још узвишенијим „европским вредностима“, политика ЕУ према Србији многима делује перверзно и још лицемерније.



Независност Косова и унитарна Босна, чему званичници ЕУ воле да тепају па кажу „стабилност“, изгледа да су данас не само највише већ за нас једине релевантне „европске вредности“ и стандарди. Све остало је димна завеса, илузија коју ће повремено својим изјавама и радним документима подгревати поједини чиновници ЕУ и њихови трбухозборци.

Уредник „Кикиндских новина“ и потпредседник НУНС-а Жељко Бодрожич се зато вара када тврди да смо сведоци „кулминација урушавања демократије и слободе говора“ и да

Пише: Зоран Ћирјаковић
петак, 20 октобар 2017 13:31

се „простор за слободне медије сузио до крајних граница“. Ни писац Марко Видојковић није у праву када са насловне стране недељеника НИН поручује – „Остало нам је мало до потпуне пропасти“.

И пропаст и крајње границе и дно су и даље јако далеко од наше стварности – и у економском смислу и када је реч о медијским и политичким слободама. Иако је Африка по много чему сличнија нашој балканској „Другој Европи“ него што воле да верују овдашњи имагинарни Европљани, Малта је ових дана демонстрирала да више не морамо да гледамо ка афричким режимима, миљеницима Запада у Египту и Руанди, када размишљамо о дну и „крајњим границама“. Чак је и у полицијским станицама на Малти прослављана сурова егзекуција једне храбре новинарке.

Док год се овде власт, макар и јако споро, креће у очекиваном правцу и док год нема убистава новинара и опозиционих активиста, Брисел све друго може да гурне под тепих „стабилности“ и камуфлажног „Прајда“, заклони цоол фикусом у виду ЛГБТ премијерке.

Док год се овде власт, макар и јако споро, креће у очекиваном правцу и док год нема убистава новинара и опозиционих активиста, Брисел све друго може да гурне под тепих „стабилности“ и камуфлажног „Прајда“, заклони цоол фикусом у виду ЛГБТ премијерке. Нисам сигуран ни шта је стварна сврха такозваних независних медија које помаже и „истраживачких новинара“ који су са Запада храњени бројним документима – да ли је права мета лоша власт или само њена русофилија.

Бојим се да је оставивши суд о медијским и демократским слободама у Србији у рукама моћника из ЕУ, дисквалификовавши и ућуткавши при томе свакога ко је на било који начин и из било ког разлога скептичан према агенди Брисела као „фашисту“ и „антиевропљанина“, такозвана грађанска Србија на дужи период зепечатила судбину и многих овдашњих медија и сваког истинског унутрашњег дијалога и јединственог наступа опозиције.

Нажалост, овде су домаћи и спољни непријатељи отворених медија и некозметичке демократије изузетно моћни. Зато не треба бити превелики песмиста па помислити да ћемо се 2017. ускоро са носталгијом сећати као једне од последњих, ако не и последње године каквих таквих медијских и политичких слобода.

Пише: Зоран Ћирјаковић
петак, 20 октобар 2017 13:31

(nepismenidjavoljiadvokat.blogspot.rs)